

بۆ تۆ که به مانهوه له بنکهی داخراوی چاودیریکردنی گهنجان حوکم دراویت

تۆ تاوانیکت کردوو به لام له بهرئهوهی تهمهنت کهمه، لهبری زیندان، به مانهوه له بنکهی داخراوی چاودیریکردنی گهنجان حوکم دراویت. له بهر ئهوهیه که هاتوویت بۆ بهکیک له ماله تاییهتهکانی (SiS) بۆ گهنجان. لیڤه چاودیری و چارهسەر دهکرییت، بۆ ئهوهی لهسەر تاوانکردن بهردهوام نهبییت.

له سهرهتای مانهوهکهتدا، لیڤه له لای ئیمه، بۆت نییه بجیته دهرهوهی ئهوه بهشهی تییدا دهژیت ئهگەر کارمهندیکت لهگهڵدا نهبییت.

له مالی گهنجان، کارمهند (پاریدهدهری چارهسهرکردن)، ماموستا، دهرووناس، پهستار (سسته) و کهسانی تری لییه. ههموویان له پلانداناندا بۆ چارهسهرکردن و ئامادهکاری بۆ بهربوونت، یارمهتیت ددهن، و لهگهڵتا، ئهوه دهنوسنهوه که پپی دهوتریت پلانی بهجیگهیاندن. کارمهندهکان زیاترت لهم بارهیهوه بۆ باس دهکهن.

گرنگه که پهیههندیکت لهگهڵ توێژهری کۆمه لایهتییهکهتدا ههبییت تا یارمهتی پپیوستت بدات له ئامادهکاریدا بۆ بهربوونت.

لهو ماوهیهدا که لای ئیمه دهمینیتهوه، یارمهتیت ددهین بۆ ئهوهی، پاش ئهوهی سزاکت تهواو دهکیت، بگهڕیتهوه ناو کۆمهڵ. ئهوه دهگهینییت که ورده ورده دهشییت بخریته بهشیکی کراوهوه. ئهگەر شیوا بییت، دهکرییت ریگات پپی بدرییت بجیته دهرهوهی مالهکهش، بۆ نمونه بۆ ئهوهی له خویندنگهیهکی ئاساییدا بخوینیت یان لهسەر کاریک پرۆقه بکهیت. ئهمهش پپی دهوتریت پپخۆشکردن بۆ بهربوون (utslussning).

مافی خویندنهوهی ئهوهت ههیه که کارمهندهکان لهبارهتهوه دهینوسن

کارمهندهکان، ئهوهی که له چارهسهرکردن و چاودیریکردندا روو ددهات له مهلهفهکهتدا (پهروهندهکهتدا) دهینوسن. گرنگه ههر شتییک پهیههندی به تۆوه ههیه لهویدا بنوسرییت، بۆ ئهوهی تۆ و کارمهندهکان ببینن که مافی خۆت له چاودیریکردن وهردهگرییت. تۆ مافی خویندنهوهی ئهوهت ههیه که لهسهرت دهنوسرییت. ئهگەر پپیت وایه که زانیارییهک ههلهیه، ئهوا دهبییت کارمهندهکان ئهوه دهستنیشان بکهن و له مهلهفهکهتدا بینوسن. ئهگەر دهتهوپییت بزانییت دامهزراوهکه چ زانیارییهکان دهربارهی تۆ ههیه و چۆن ئهم زانیارییهکان بهکاردههینرین، ئهوا پرسیار له سهروکی دهمهزراوهکه بکه.

کارمهندهکان بۆیان ههیه ریگهچارهی زۆرهملی بهکاربهینن

بۆ ئهوهی تۆ و گهنجهکانی تر و کارمهندهکان ژینگهیهکی ئاسوده و دلنیاتان ههبییت، کارمهندهکان بۆیان ههیه له ههندیک باردا ریگهچارهی زۆرهملی بهکاربهینن، که ئهمهش پپی دهوترییت دهسهلاتی تاییهت. ئهمهش مانای ئهوهیه که کارمهندهکان بۆ نمونه دهتوانن بریار بدن که بۆت نهبییت تهلهفۆن بۆ کهسیک بکهیت یان شتییکت لی زهوت بکهن که بۆت نهبییت له مالهکهدا پپیت بییت.

ئهگەر کارمهندهکان ریگهچارهی زۆرهملی بهکارهینا، دهبییت ههیشه بۆت روون بکهنهوه بۆچی ئهم ریگهچارهیه دهگرنه بهر. ههروهها دهبییت به نووسراویش بریارهکهت بدهنی.

رېگرېکردنت له به جېهېشتنی مالى گهجاندا

ئەگەر هەولئى به جېهېشتنی مالى گهجان بدهیت، ئەوا کارمەندەکان مافیان هەیه رېت لئى بگرن. ئەوان دەتوانن بۆ نمونە بنگرن بۆ ئەو هەى بتهیلنەوه.

تەلهفونکردن

له کاتى دیاریکراوى مالى گهجان بۆ تەلهفونکردندا، دەتوانیت تەلهفون بکهیت و تەلهفونیشت بۆ بکریت. بهلام کارمەندەکان، هەندیک جار، دەتوانن پهيوه ندیت له گه ل کەسیکدا لئى قەدەغه بکەن. ئەمەش دەشییت، بۆ نمونە، له بهرئەوه بییت که بۆ خۆت باش نه بییت پهيوه ندیت له گه ل ئەو کەسەدا هەبییت. تۆ هەمیشە مافت هەیه که پهيوه ندى به پارێزەر (محامى) هکەت یان دەستگا حکومەتییه کانهوه بکهیت.

سەردان

خزمە نزیکه کانت (بۆ نمونە دایکوباوک و خوشک و براکانت) بۆیان هەیه زۆریه ی کات سەردانت بکەن. ئەگەر شیواو بییت، بۆت هەیه کەسانى تریش سەردانت بکەن. کارمەندەکان بۆیان هەیه سەردانت لئى قەدەغه بکەن، ئەگەر پێیان وا بییت که سەردانه کان به شیوه یهک کارت تئى دەکەن که بۆ خۆت باش نییه.

نامه

هەمیشە بۆت هەیه که نامه و پاکەت بنییریت و بۆشت بییت، بهلام ئەگەر کارمەندەکان پێیان وابییت که ئەو نامانەى که دەینییریت بۆ، یان له کەسیکی دیاریکراوه وه بۆت دین، به شیوه یهک کارت تئى دەکەن که بۆ خۆت باش نییه، ئەوا بۆیان هەیه نامه کان بخویننەوه. کارمەندەکان بۆشیان هەیه که ئەو نامه و پاکەتانه بپشکنن که بۆت دین یان دهیاننیریت، ئەگەر گومانیان هەبییت که شتیکیان تیدا بییت که بۆت نه بییت له مالى گهجاندا پیت بییت (بۆ نمونە مادهی هۆشبه ر (هەشیشه) یان شتییک که بتوانیت خۆت یان کەسانى تری پئى بریندار بکهیت). هیچ کەسیک بۆی نییه ئەو نامانە بکاتهوه و بخویننیتەوه که دهیاننیریت بۆ پارێزەر یان دەستگای حکومەتى یان له وانه وه بۆت دین، ئەگەر خۆت نه ته ویت.

پشکنین و پشکنینی لهش

که یهکەم جار دئییت بۆ لامان یان کاتیک له دەر وه بوویت و ده گەر ییتەوه بۆ ماله که، کارمەندەکان بۆیان هەیه جلوه رگ و جان تاکانت بپشکنن (پشکنین). هەر وه ها کارمەندەکان بۆشیان هەیه داوات لئى بکەن خۆت پرووت بکهیتەوه بۆ ئەوه ی ببینن که هیچ شتییک نه شار دۆته وه له ژیر جله کانتەوه (پشکنینی لهش). ئەگەر کارمەندەکان گومانیان هەبییت که شتییک پێیه که رېگه پئیدراو نییه له ماله کهدا (بۆ نمونە پاش ئەوه ی که یهکیک سەردانى کردوویت)، ئەوا ئەو دەمیش بۆیان هەیه که بتپشکنن یان له شت بپشکنن. هەر وه ها بۆشیان هەیه ژووره کەشت بپشکنن، تا بزائن شتییک هەیه که بۆت نییه هەت بییت.

بۆمان هەیه ئەو شتانه ی که بۆت نییه له ماله کهدا هەتبییت، لای خۆمان گل بدهینه وه

ئەگەر شتییک هەبییت که مەترسیدار بییت بۆ خۆت و ئەوانەى که له ماله کهدان، بۆ نمونە چه قو یان شتیکی تر که بشییت وه کو چهک به کار به ییریت، ئەوا ده بییت کارمەندەکان لییت بسەندن. ئەمەش به دەستبه سەرگرتنى شتومهک ناو ده برییت. کارمەندەکان بۆشیان هەیه دەست به سەر پارە، کارتى بانک و مۆبایلیدا بگرن، ئەگەر پێیان وابییت که ده کریت تۆ ئەو شتانه به شیوه یهک به کار به یینیت که باش نه بییت بۆ خۆت و بۆ گه نجه کانی تر. کاتیک که بهر ده بییت، شته کانت وەر ده گریتەوه. ئەگەر بۆ نمونە کحول (مەشرووب) یان مادهی هۆشبه رت پئى بییت، ئەوا ده بییت کارمەندەکان لییت بسەندن و له ناوی بهن.

فەحسى مىز و فەحسى ھەۋاي ھەناسەدانەۋە

ئەگەر كارمەندەكان پېيان وابېت كە مەستىت (سەرخۆشىت) بە كحول يان ھەشيشە، ئەۋا پېۋىستە بۇ نمونە فەحسى مىز يان فەحسى ھەۋاي ھەناسەدانەۋە دابىنىت.

چاۋدېرىيى تاكەكەسى (تايبەت)

ئەگەر كارمەندەكان پېيان وابېت چاۋدېرىيەكەت باشتر دەبېت ئەگەر ھەموو كاتەكە گەنجەكانى تر نەبىنىت، ئەۋا دەتوانىت، ئەۋەى كە پېي دەوترىت، چاۋدېرىيى تاكەكەسى ۋەرىگرىت ئەۋدەم بۇ ماۋەپەكى ديارىكراۋ لە بەشېكى تايبەت بە خۆت لە مائەكەدا دەژىت و ھەمىشە كارمەندەت لە نىزىك دەبېت، بەلام بۆت نابېت ھەر كاتىك خۆت بتەۋىت گەنجەكانى تر ببىنىت.

جياكردەۋە

ئەگەرتوندوتىز يان سەرخۆش بېت بە كحول يان مادەى ھۆشبەر، ئەۋا كارمەندەكان دەتوانن جيات بكنەۋە. ئەمەش ماناى ئەۋەپە كە بۇ ماۋەپەكى كورت، بە لايەنى زۆرەۋە 24 سەعات، دەبېت لە زوورپىكى تايبەتدا بېت كە كارمەندەكان بتوانن دەرگات لەسەر دابخەن. كارمەندەكان ھەموو كاتەكە لە نىزىكتن. ھەر كاتىك ھىم بويىتەۋە، بۆت ھەپە بگەرىيىتەۋە بۇ بەشەكەى خۆت.

مۆلەت (ئىجازە)

ئەگەر بەگويىرى پلانى بەجىگەياندەكەت رەفتار بكنەت، ئەۋا دەشېت پاش ماۋەپەكە مۆلەت ۋەرىگرىت، چەندى كات دەۋىت ھەتا يەكەم مۆلەت ۋەردەگرىت، لە كەسېكەۋە بۇ كەسېكى تر دەگۆرپىت.

سەرەتا مۆلەتەكانت لەگەل يەككە لە كارمەندەكاندا دەبېت. ئەگەر ئەم مۆلەتەنە بە رېكويپىكى بەسەر بەرىت، ئەۋا دەشكرىت بە تەنھا مائەكە بە جى بھىلپىت بۇ ئەۋەى، بۇ نمونە، سەر لە خىزانەكەت بدەيت.

مافى تانەدانت ھەپە لە برپار

دەتوانىت، لە دادگا، تانە لە ھەموو برپارىك بدەى كە سەبارەت بە تۆ دەركراۋە. ئەمەش بە ماناى ئەۋە دېت كە نامە دەنوسىت بۇ دادگا (دادگاى كارگىرى) و تىيدا دەنوسىت كە تۆ پېت واپە كە برپارەكە ھەلپە ۋە دەتەۋىت برپارەكە بگۆردرپىت.

دەتوانىت تانە لەم برپارانە بدەيت:

- برپارى دانانت لە كام مالى گەنجان.
- برپارى مۆلەت پې نەدانت.
- برپارى قەدەغەكردى تەلەفونكردىن و تەلەفون بۇكردىن.
- برپارى قەدەغەكردى سەردان لپت.
- برپارى خويىندەى نامەت و پشكنىنى پاكەتت لەلايەن سەرۆكى دامەزراۋەكەۋە.
- برپارى دەستبەسەراگرتن و لەناوبردىن شتىك كە بۆت نىپە لە مائەكەدا بېت بۇ نمونە كحول و مادەى ھۆشبەر.
- برپارى پشكنىن يان پشكنىنى لەشت.
- برپارى ناچاركردىن بە دانانى فەحسى مىز يان فەحسى ھەۋاي ھەناسەدانەۋە.
- برپارى جياكردەۋەت.

- برپاری چاودیریی تاکه که سی.
- برپاری به رده و امبوون له سهر چاودیریی تاکه که سی.

بهم شیوهیه تانه له برپاریک دهدهیت

له و کاته وهی کارمهندهکان برپاره کهت دهدهنی، سی ههفتهت ههیه بو ئه وهی تانه له برپاره که بدهیت.

بنووسه تانه له چ برپاریک دهدهیت و بوچی پییت وایه برپاره که ههلهیه. ههروهها دهبییت ئیمزاشی بکهیت. ده توانیت بهم شیوهیه بینوسیت:

من تانه له برپاره کهی پۆژی (ئهو پۆژه بنووسه که له برپاره که دایه) سهبارت به وهی که بۆم نییه تهلهفۆن بکهیم بۆ (ناوی ئه و که سه بنووسه که بۆت نییه تهلهفۆنی بۆ بکهیت). من پییم وایه برپاره که ههلهیه چونکه (بنووسه بوچی پییت وایه برپاره که ههلهیه).

(ناو و ئیمزای خۆت بنووسه)

ئهگهر پییت وایه زهحمهته ئه مه بنوسیت، ده توانییت داوای یارمهتی له کارمهندهکان بکهیت.

دهبییت تانه کهت له لای سهروکی دامهزراوه که به جی بهیئیت و ئه و برپار ده دات که ئهگهر برپاره که بگۆردییت.

ئهگهر سهروکی دامهزراوه که خۆی برپاره که نهگۆرپییت، ئه و تانه کهت ده نیییت بۆ دادگای کارگیری.

مافی سکاڵا کردنت له چاودیریکردنه که ههیه

ئهگهر نارازیت له شتیک له ماله که دا، ئه و هه رده م مافت ههیه، لای کارمهندهکان یان لای یهکیک له و دهستگایانهی که چاودیریی ماله که ده کهن، سکاڵا ده ربهریت. نمونه ی ئه و دهستگایانهش، سهروکایه تی کاروباری کۆمه لایه تی، دهستگای پشکنینی خویندنه گه کان و نوینه ری دادوه رییه. تۆ یان دایکوباوکت یان تویره ری کۆمه لایه تییه کهت ده توانن هه ر کاتیک بتانه وپییت سکاڵا ده ربهرن به رامبه ر چاودیریکردنه که یان خویندنه گه که.

نمونه ی ئه و شتانه ی که ده توانیت سکاڵا ده ربهریت به رامبه ر یان:

- بۆت نییه به شدار بیت له پلاندا نندا بۆ چاره سه رکردنه کهت.
- پییت وایه هه ندیک له کارمهندهکان به هه له هه لسوکه وتت له گه ل ده کهن.
- مامۆستا کان له خویندنه گه که یارمه تی ته واوت نادهن.

بهم شیوهیه بکه:

تۆ خۆت برپار ده دهیت سکاڵا لای کی بکهیت. بۆ نمونه ده توانیت سکاڵا له لای ئه مانه بکهیت:

- لیبرسراوه کهت، سهروکی به شه که، سهروکی دامهزراوه که یان یهکیکی تر له کارمهندهکان.
- سهروکایه تی کاروباری کۆمه لایه تی، دهستگای پشکنینی خویندنه گه کان یان نوینه ری دادوه ری.

خۆت هه لیده بزیریت چۆن سکاڵا کهت ده ربهریت. ده توانیت نامه بنوسیت یان تهلهفۆن بکهیت.

ئەگەر دۇنيا نىت لەۋەى كە چۇن دەكرىت، پرسىيار لە لىپرسراۋەكەت يان يەككىكى تر لە كارمەندەكان بكة. ئەوان دەتوانن يارمەتت بدهن لە نووسىندا يان لە ۋەرگرتنى كاتىكدا بۆت بۇ بىننى سەرۋكى دەمەزراۋەكە و لە پەيداكردى ناوونىشان و ژمارەى تەلەفۇنى ئەو دەستگاپەى دەتەۋىت سكالای لەلا بكةيت.

ئەگەر نامە دەنووسىت، چاكرە ناو و ئىمزای خۆتى لەسەر بنووسىت. ئەودەم لىكۆلېنەۋە لە پروداۋەكە ئاسانتر دەبىت چونكە ئەو كەسەى لىكۆلېنەۋە دەكات دەتوانىت قسە لەگەل تۆ بكات.

ژمارەى تەلەفۇنى سەرۋكايەتتى كاروبارى كۆمەلايەتى بۇ ئەو گەنجانەى كە لە مالى گەنجانن سەرۋكايەتتى كاروبارى كۆمەلايەتى ژمارەى تەلەفۇنى تايبەتى ھەيە بۇ ئەو گەنجانەى كە لە مالى گەنجانن. ژمارەى تەلەفۇنەكە (020-1200606) ھ. دەتوانىت رۆژانى كار لە نىۋان سەعات 8 ى بەيانى ھەتا 6 ى ئىۋارە تەلەفۇن بۇ ئەو ژمارەيە بكةيت. تەلەفۇنكردەكەش بىبەرامبەرە (بەخۇرايىبە).

مامەلەكردن لەگەل زانىارىي كەسەكىدا

SiS ھەموو زانىارىيەكانى پەيوەست بە چاودىرىكردن و چارەسەركردن، خويىندنگا و - لە ھەندىك بارىشدا - چاودىرىي تەندروستى و چاودىرىي نەخۇش تۆمار دەكات. كارمەندەكان لە سىستەمىكى ئەلكترۇنىدا مەلەفەكان دەنووسن. لە مەلەفەكانت و لە ھەندىك دۆكومىنتى تردا زانىارىي جياجيا ھەيە دەربارەى تۆ. دەشيت جگە لە ناو، ژمارەى كەسەكى و ناونىشان، زانىارىشى دەربارەى، بۇ نمونە، پلانى بەجىگەياندەكەت، پەوشى خويىندنت لە خويىندنگا يان زانىارى دەربارەى چاودىرىي تەندروستى و چاودىرىي نەخۇشى تىدا بىت. ئەگەر تەمەنت لە خوار 18 سالەۋەيە، ئەوا زانىارىشمان دەربارەى سەرپەرشتىارەكانت لەلايە و ئەودەم دەبىت زانىارى بدرىت بەوانىش دەربارەى چۆنىتى مامەلەكردن لەگەل زانىارىي كەسەكىدا.

لە ياساى زانىارىي كەسەكىدا رىسا ھەيە بۇ چۆنىتى مامەلەكردن لەگەل ئەم زانىارىيانەدا. تۆ مافت ھەيە، سالى جارىك، داوا بكةيت كە زانىارىت دەربارەى ئەو زانىارىيانەى لەسەر تۆ ھەمانە و چۆنىتى مامەلەكردنمان لەگەل ئەو زانىارىيانەدا پى بدرىت. ئەگەر دەتەۋىت زياتر بزانىت دەربارەى زانىارىيەكانى تايبەت بە تۆ، ئەوا نامەيەك بنووسە و ئىمزای بكة و بىدە بە سەرۋكى دامەزراۋەكە . ئەگەر ھەلەيەكت بەرچاۋ كەوت لەو زانىارىيانەى كە دەربارەى تۆيە، ئەوا پەيوەندى بكة بە نوينەرى زانىارىي كەسەكيەۋە لە ئۇفىسى SiS. ئەمە ناونىشانەكەيەتى

Statens institutionsstyrelse

Box 16363

103 26 Stockholm

ژمارەى تەلەفۇنى بەدالە 010-453 40 00